

Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsünün ihdası hususunda Türkiye Hükümetiyle Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu arasında imzalanan 1 sayılı Teknik Yardım ek Anlaşmasının tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Dışişleri ve Millî Eğitim komisyonları raporları (1/683)

T. C.

Başvekkâlet

27 . XI . 1953

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-2660, 6/3266

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsünün ihdası hususunda Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu arasında imzalanan 1 sayılı Teknik Yardım Ek Anlaşmasının tasdiki hakkında Dışişleri Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 27.10.1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

Hükümetimizle Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu arasında 5 Eylül 1951 de imzalanan Teknik Yardım Esas Anlaşması gereğince memleketimize çeşitli mevzularda teknik yardımlar sağlanmaktadır. Az gelişmiş memleketlerin ekonomik ve sosyal kalkınmasını temin gayesini istihdaf eden bu yardımlardan lâyikeyle istifade edilebilmesi için âmme idaresi mevzuunda da modern ve rasyonel bir sistemin tatbiki lâzımgeldiğine kaani bulunan Hükümetimizin Birleşmiş Milletler Teknik Yardım programından bilistifade memleketimizde bir Âme İdaresi Enstitüsü kurulması hususundaki teşebbüsleri müspet bir şekilde neticelenmiş ve Hükümetimizle Birleşmiş Milletler Teknik Yardım İdaresi arasında 8 Mayıs 1952 de imzalanan bir anlaşma ile Ankara'da Siyasal Bilgiler Fakültesinde milletlerarası mahiyette, Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsü ihdas olunmuştur.

Türkiye ve Orta - Doğu memleketlerinde Âmme İdaresinin işleyiş ve yürütülmesini geliştirmek, Devlet hizmetlerinin rasyonelizasyonu için lüzumlu idarecileri modern esaslar dairesinde yetiştirmek gayesiyle kurulan işbu enstitüsü 3 şubeden terekübedecektir.

- Öğretim ve Yetiştirme Şubesi;
- Araştırma ve Yardım Şubesi;
- Derleme, Temas ve Yayın Şubesi.

Öğretim ve Yetiştirme Şubesi, Türkiye ve Orta - Doğu memleketlerinde idareye intisap arzusunda bulunanlara hazırlanma ve yetişme imkânları sağlayacağı gibi Âmme İdaresi sahasında müstakbel profesörleri yetiştirmekle de görevli bulunacaktır.

Araştırma ve Yardım Şubesi, umumi mahiyeti haiz olan veya gerek Türkiye ve gerek diğer memleketlere, hususiyle Orta - Doğu memleketlerine has olan idari meselelere mütaallik araştırma ve tavsiyelerde bulunacaktır.

Derleme Temas ve Yayın Şubesi, gerek enstitü tarafından ve gerek diğer bütün resmî ve hususî

kurum ve eşhas tarafından âmme idaresine mütâallik olarak ortaya konan değerli ve faydalı görüş ve mütalâaların süratli ve devamlı bir şekilde yapılmasına ve bu suretle, Türkiye’de, Orta - Doğuda ve hattâ dünyanın diğer memleketlerinde idare ve öğretim mercilerine ve bütün ilgili çevrelere ulaşmasına çalışacaktır.

Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsünün ihdasına mütâallik Teknik Yardım Ek Anlaşmasının tetkikından da anlaşılacağı veçhile işbu enstitü için lüzumlu masrafların büyük bir kısmı Birleşmiş Milletler Teknik Yardım İdaresi tarafından deruhde olunmakta, gerekli mahallî büro sekreterliği temin, mütercim veya sair yardımlarla büro levazimatı ve teçhizatına ve karşılıklı anlaşma neticesinde yapılacak masraflara mütâallik sarfiyat, her iki tarafa mütesaviyen tekeffül olunmakta ve nihayet, enstitüye gelecek yabancı eksperlerin yevmiyeleriyle, icabında, bunlara yapılacak tıbbi ve sıhhi yardımlar gibi cüzi bâzı masraflar Hükümetimize terekkübetmektedir.

Enstitü, Birleşmiş Milletler Teknik Yardım İdaresinin, Birleşmiş Milletler Anayasasının ruhandan ve âza devletleri iktisadi ve içtimai sahalarda iş birliğine dâvet eden 55 nci maddesinden mülhem olarak giriştiği «İktisaden az gelişmiş memleketlere yardım» gayretlerinin yeni ve güzel bir misalini teşkil etmektedir.

Âmme idaresinin daha rasyonel bir şekilde tanzimi hususunda faydalı ilmî faaliyette bulunmak ve devlet memurlarının meslekî yetişmelerinde ilerlemeler temin etmek gibi gayet mühim gayeleri benimsemiş olan Enstitünün yalnız Türkiye için değil aynı zamanda bütün Orta - Doğu memleketlerinin idari gelişmesinde mühim bir âmil olacağı şüphesizdir.

Yukardaki hususları göz önünde bulunduran Cumhuriyet Hükümeti, Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsünün ihdasına mütedair olarak Hükümetimizle Birleşmiş Milletler Teknik Yardım İdaresi arasında imzalanmış olan 1 sayılı Teknik Yardım Ek Anlaşmasının onanması hakkında hazırladığı ilişik kanun lâyhasının Büyük Millet Meclisinin tasdikına arzeder.

Dışişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Dışişleri Komisyonu

Esas No. 1/683

Karar No. 25

29 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsünün ihdası hususunda Türkiye Hükümetiyle Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu arasında imzalanan 1 sayılı Teknik Yardım Ek Anlaşmasının tasdıkı hakkında kanun lâyhası, Dışişleri ve Millî Eğitim Vekâletleri temsilcileri hazır oldukları halde incelendi.

Hükümetimizle Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu arasında 5 Eylül 1951 de imzalanan Teknik Yardım Esas Anlaşması gereğince memleketimize çeşitli mevzularda teknik yardımları sağlamaktadır.

Çeşitli sahalarda yardım gören memleketimizde âmme idaresi mevzuunda da modern ve rasyonel bir sistemin tatbik edilmesi icabettiğine kaani olan Hükümetimiz, Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Programından istifade ede-

rek memleketimizde bir Âmme İdaresi Enstitüsü kurulması hususunda Birleşmiş Milletler Teknik Yardım İdaresi ile mutabakata varmış ve Ankara’da Siyasal Bilgiler Fakültesinde Milletlerarası mahiyette, Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsü ihdas olunmuştur.

Türkiye ve Orta - Doğu memleketlerinde âmme idaresinin işleyiş ve yürütülmesini geliştirmek, Devlet hizmetlerinin rasyonalizasyonu için lüzumlu idarecileri modern esaslar dairesinde yetiştirmek gayesiyle kurulan bu teşekkül üç şubeden teşekkül edecektir.

Adı geçen enstitü için lüzumlu masrafların büyük bir kısmı Birleşmiş Milletler Teknik Yardım İdaresi tarafından deruhde olunmakta, buna mukabil, enstitüye gelecek yabancı eksperlerin yevmiyeleriyle, icabında, bunlara ya-

pılacak tıbbi ve sıhhi yardımlar gibi cüzi bâzi masraflar Hükümetimize terekkübetmektedir.

Âmme İdaresinin daha rasyonel bir şekilde tanzimi hususunda faydalı ilmî faaliyette bulunmak ve Devlet memurlarının meslekî yetişmelerinde ilerlemeler temin etmek gibi mühim gayeleri benimsemiş olan bu enstitünün memleketimizde kurulması menfaatlerimize uygun bulunmuş ve tasarı Komisyonumuzca aynen ve ittifakla kabul olunmuştur.

Havalesi gereğince Millî Eğitim Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Dışişleri Komisyonu

Reisi

Samsun

F. Kesim

Bu rapor

Sözcüsü

Denizli

A. Çobanoğlu

Ankara

S. M. Arsal

Balıkesir

E. Budakoğlu

Erzurum

B. Dülger

İmzada bulunamadı

İstanbul

N. Tlabar

İzmir

O. Kapani

İmzada bulunamadı

Rize

Z. R. Sporel

Ankara

M. F. Fenik

İmzada bulunamadı

Bursa

H. Köymen

Hatay

A. Melek

İzmir

C. Buğan

Muğla

Z. Mandatlıncı

Millî Eğitim Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No : 1/683

Karar No : 10

5 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsünün ihdası hususunda Türkiye Hükümetiyle Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu arasında imzalanan 1 sayılı Teknik Yardım Ek Anlaşmanın tasdikı hakkında kanun lâyihası ile Dışişleri Komisyonu raporu komisyonumuzca havale edilmekle Millî Eğitim ve Dışişleri vekillikleri temsilcileri, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı hazır oldukları halde mesele tetkik edildi.

Modern ve rasyonel bir sistemin tatbiki bakımından Âmme İdaresi Enstitüsünün ihdası prensibi komisyonumuzca uygun görülmüş ve lâyiha'nın birinci maddesi aynen kabul edilmiş ve tarihi 1952 olarak düzeltilmiştir.

Şu kadar ki, bu hususa ait teşkilât kanununun henüz çıkmamış olmasından dolayı müessesenin sevk ve idaresi bakımından bir geçici maddenin lâyihaya konulmasına zaruret hâsıl olmuştur.

(Geçici madde : Bu kanunla tasdik edilen

Anlaşma gereğince kurulmuş bulunan Âmme İdaresi Enstitüsünün Teşkilât Kanunu çıkınca-ya kadar idaresi ve gelir - giderleri Anlaşma hükümleri mucibince Türk ve Birleşmiş Milletler Uzmanlarından mürekkep Etüd Grubu tarafından hazırlanan 6 Eylül 1952 tarihli raporda tesbit edilen esaslara göre yürütülür.)

İkinci ve üçüncü maddeler aynen kabul edilmiştir. Ayrıca öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temenniye şayan görülmüştür.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Millî Eğitim Ko.

Reisi

Trabzon

M. R. Tarakçıoğlu

Denizli

F. Başaran

Kars

Tezer Taşkıran

Seyhan

A. N. Aşya

Sözcü

Gümüşane

V. M. Kocatürk

Çorum

H. A. Vural

Kâtip

Edirne

Cemal Köprülü

Rize

A. Morgül

Yozgad

H. Üçöz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsünün ihdası hususunda Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu arasında imzalanan 1 sayılı Teknik Yardım ek Anlaşmasının tasdiki hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Türkiye Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsünün ihdası hususunda Türkiye Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Teknik Yardım İdaresi arasında 8 Mayıs 1953 te New - York'ta imzalanan 1 sayılı Teknik Yardım Ek Anlaşması onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	
Devlet Vekili	Adalet Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>
Millî Savunma Vekili	İçişleri Vekili
<i>K. Yılmaz</i>	<i>E. Menderes</i>
Dışişleri Vekili	Maliye Vekili
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Polatkan</i>
Millî Eğitim Vekili	Bayındırlık Vekili
<i>R. S. Burçak</i>	<i>K. Zeytinolu</i>
Eko. ve Ticaret Vekili	Sa. ve So. Y. Vekili
<i>F. Çelikbaş</i>	<i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
G. ve Tekel Vekili	Tarım Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Vekili	Çalışma Vekili
<i>Y. Üresin</i>	<i>H. Erkmen</i>
İşletmeler Vekili	
<i>S. Yercak</i>	

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN DE-ĞİŞTİRİŞİ

Türkiye ve Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsünün ihdası hakkında Türkiye Hükümetiyle Birleşmiş Milletler Teknik Yardım Bürosu arasında imzalanan 1 sayılı Teknik Yardım ek Anlaşmasının tasdiki hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Türkiye Orta - Doğu Âmme İdaresi Enstitüsünün ihdası hususunda Türkiye Hükümetiyle Birleşmiş Milletler Teknik Yardım İdaresi arasında 8 Mayıs 1952 de New - York'ta imzalanan 1 sayılı Teknik Yardım ek Anlaşması onanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunla tasdik edilen anlaşma gereğince kurulmuş bulunan Âmme İdaresi Enstitüsünün teşkilât kanunu çıkıncaya kadar idaresi ve gelir - giderleri Anlaşma hükümleri mucibince Türk ve Birleşmiş Milletler uzmanlarından mürekkep Etüd Grupu tarafından hazırlanan 6 Eylül 1952 tarihli raporda tesbit edilen esaslara göre yürütülür.

MADDE 2. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

TEKNİK YARDIM TEMİNİ HUSUSUNDA TÜRKİYE HÜKÜMETİ İLE BİRLEŞMİŞ MİLLETLER, BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GIDA VE TARIM TEŞKİLÂTI, MİLLETLERARASI SİVİL HAVACILIK TEŞKİLÂTI, MİLLETLERARASI ÇALIŞMA TEŞKİLÂTI VE DÜNYA SAĞLIK TEŞKİLÂTI ARASINDAKİ ESAS ANLAŞMAYA 1 SAYILI EK ANLAŞMA

Birleşmiş Milletler (badema «Teşkiline» diye anılacak) ve Türkiye Hükümeti (badema «Hükümet» diye anılacak), Teknik Yardım Bürosunda temsil olunan yukarıda mezkûr Teşkilâtlarla Hükümet arasında 5 Eylül 1951 tarihinde imzalanmış olan Teknik Yardım Esas Anlaşmasına uyarak, ve

Umumiyetle âmme hizmetlerine mütaallik eğitimin geliştirilmesi ve hususiyle Türkiye ve Orta - Doğu için ileri eğitim imkânları temin etmek üzere, Türkiye'de bir Âmme İdaresi Enstitüsü (badema «Enstitü» diye anılacaktır) kurulması arzusuyla, Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

Madde — I.

1. Teşkilât, mümkün olan en kısa zamanda ve Esas Anlaşma hükümlerine uygun olarak aşağıda mezkûr personelin hizmetlerini temin edecektir:

1952 yılı içinde başlayacak en aşağı altı aylık bir devre için,

a) Enstitünün tesisi ve genel olarak âmme hizmetlerine mütaallik eğitimin geliştirilmesi hususunda ilgili Hükümet ve üniversite mensuplarıyla istişare etmek ve ihzari tetkiklerde bulunmak;

b) Bu maksatla teşkil olunacak bir etüd grubunun ve bir âmme idaresi seminerinin programının tatbikına yardım etmek;

c) Enstitünün tesisine ve teşkilâtlandırılmasına yardım etmek;

d) Hizmet müddeti ilk altı aydan öteye uzatıldığı takdirde enstitünün ilk devresi boyunca kodirektör ve lektör olarak çalışmak üzere;

Bir eksper.

Türkiye'de ve Orta - Doğu'da âmme hizmetlerine mütaallik eğitimin geliştirilmesi hususunda tavsiyelerde bulunmak ve enstitünün tesis ve çalışması mevzuunda teferruatlı plânlar müzakere ve teklif edecek olan etüd grubuna ve seminere 1952 yılının üç aylık bir devresi için Türk eksperlerle birlikte katılmak üzere 5 âmme idaresi eğitim eksperleri;

Türk eksperlerle birlikte enstitünün idare ve tedris heyetini teşkil etmek üzere 1 Eylül 1952 tarihinde başlayacak en az bir yıllık bir devre için âmme idaresinde ihtisası olan bir kodirektör ve azami 5 lektör veya öğretim görevlisi.

Yukarıda ilk zikri geçen ekspere ve kodirektöre bir idari yardımcı.

Eksper ve lektörlere 2 sekreter.

2. Teşkilât aynı zamanda :

Seminere Orta - Doğu memleketlerinden iştirak etmek üzere seçilecek meslek mensuplarından en çok 25 kişinin bir aylık bir devre için seyahat ve iâşe masrafları ödeyecek ve;

Enstitünün muntakavi karakteri belirince, Hükümet ile istişareyi mütaakıp, enstitüde etüd yapmak üzere Orta - Doğu memleketlerinden gelecek diğer namzetlere 40 özel burs temin edecektir.

3. Enstitü ve seminerde lisan İngilizce, Fransızca ve Türkçe olacaktır.

Madde — II.

1. Teşkilâtça temin edilen personel vazifelerini ifa ederken Hükümetin salâhiyettar makam ve memurları ile ve memlekette âmme idaresi eğitimi ile ilgili diğer otoritelerle sıkı bir istişare ve tam bir iş birliği halinde çalışacaktır. Kodirektör enstitünün tesisine mütaallik plân ve tekliflerden ve tesisinden sonraki faaliyetine ait gelişmelerden Teşkilâtı haberdar edecektir.

Madde — III.

1. Hükümet :

- a) Etüd Grubu, seminer ve enstitü için bir direktörün,
- b) Etüd Grubu ve seminer için teşkilâtça temin edilen personel ile iş birliği yapmak üzere 5 eksperin;
- c) Enstitü idare ve tedris heyeti üyesi olarak en az 5 âmme idaresi lektörün veya öğretim görevlisinin, hizmetlerini temin edecektir.

2. Hükümet aynı zamanda Esas Anlaşmanın II nci ve III ncü maddeleri hükümleri gereğince aşağıdaki hususları deruhde edecektir.

a) Eksperlere, lektörlere, yardımcı ve sekreterlere ve bunların refakatinde olup seyahatleri Teşkilâtça ödenen kimselere Teknik Yardım Bürosunca kabul edilmiş talimat ve tarifelere uygun olarak aynen veya nakden münasip mesken temin etmek,

b) Personelin ve bunların refakatinde olarak kabul edilenlere hastane ve tıbbi bakım masraflarını ödemek,

c) Kodirektörle istişareyi mütaakıp :

- i) Münasip büro ve ders salonları;
- ii) Lüzumlu mahallî büro sekreterliği, mütercim veya sair yardımlar;
- iii) Büro levazımatı ve teçhizatı;
- iv) Üzerinde karşılıklı anlaşmaya varılacak sair lüzumlu kolaylıklar temin etmek.

d) Enstitünün mıntakavi karakteri teessüs ettikten sonra burada etüd yapmak üzere diğer Orta - Şark memleketlerinin namzetlerine asgari 10 burs temin etmek.

3. Bu projenin mıntakavi veçhesi dolayısıyla, Hükümetin, aşağıda mezkûr masrafların, kodirektörce tasdik edilmesini mütaakıp, genişletilmiş teknik yardım özel fonuna Hükümetin iştirak payından tediye edilebilecektir: Burs masrafları, teşkilât personelinin mesken masrafları ve bu maddenin 2 (c) fıkrasının ii, iii, ve iv üçüncü bentlerinde mezkûr Hükümetçe ödenecek umümi masrafların yarısı.

4. Hükümet teşkilâtın talebi üzerine bu Anlaşma ile ilgili olarak yaptığı masraflara mütaallik her türlü lüzumlu malûmatı temin edecektir.

5. Hükümet Esas Anlaşmanın III (3) maddesine uygun olarak bu Ek Anlaşma gereğince mahallî para ile yapılması gereken masrafları karşılamak üzere bir mahallî para fonu tesis edecektir. Teşkilât personeline mesken aynı olarak temin edildiği takdirde 10 000 Türk lirası (aynı olarak temin edilmediği takdirde 50 000 Türk lirası) başlangıçta 8 ay için tahminî karşılık olarak ayrılacaktır.

Madde — IV.

1. Bu Ek Anlaşma imzayı mütaakıp yürürlüğe girecektir.

2. Bu Ek Anlaşma Esas Anlaşmanın V nci maddesine uygun olarak Teşkilât ve Hükümet arasında anlaşma ile tadil olunabilir.

3. Bu Ek Anlaşmayı taraflardan her biri diğerine yazılı ihbar suretiyle sona erdirebilir, ve Anlaşma böyle bir ihbarın vusulünü takibeden 60 gün nihayetinde sona erer. İşbu Anlaşmanın sona ermesi Esas Anlaşmaya tesir edici mahiyette telâkki olunmayacaktır.

Yukardaki hükümleri teyiden, Hükümetin ve Teşkilâtın usulü dairesinde yetkilendirilmiş temsilcileri olarak aşağıdaki imza sahipleri işbu 1 numaralı Ek Anlaşmayı Birleşmiş Milletler Merkezinde 8 Mayıs 1952 tarihinde iki nüsha halinde İngilizce ve Fransızca olarak imzalamışlardır.

Birleşmiş Milletler adına
Gustavo Martinez Cabanas

Türkiye Hükümeti adına
Sevim Sarper